

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an	18 Lei
Pe jumătate de an	9 "
Pe un pătrar de an	4 ^{1/2} "
Un număr	35 bani

Manuscrisurile, cărțile, revistele, publicațiile periodice sau ziarele cari au schimbul cu „FOAIA DIECEZANĂ”, se trimit pe adresa: V. LOICHIȚA, redactor în Caransebeș, iar banii de prenumărațiune și inserțiuni: administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș (județul Caraș-Severin), Telefon Nr. 30. Manuscrisurile nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 10 Lei, până la 200 de cuvinte 15 Lei, de aci în sus 20 Lei.

Combaterea adventismului și a bolșevismului.

(Continuare)

Bolșevismul.

Asupra bolșevismului s'a scris așa de mult în cât îți este greu a culege toate articolele din reviste, ziare și a aduna toate broșurile. Se poate zice că presa mondială se divide în două părți: o parte care sub forme mai ușoare sau mai violente propagă transformarea actualei societăți, și o parte, care se opune transformării prin violență și care admite și cere transformarea progresivă prin evoluția naturală a lucrurilor.

Bolșevismul este văzut, trăit, simțit, e chiar experimentat de fiecare din noi, așa că cetindul în noi și lumea care ne înconjoară nu mai avem nevoie de răsfoirea literaturii spre a vedea ce voește, cum lucrează și ce trebuie să-i opunem.

Înțelegerea lucrurilor și leacul pentru oamenii bisericii este foarte simplu: să fie *toți oamenii creștini și bolșevism nu va fi.*

Fiind dar bolșevismul așa de răspândit, și așa de variat nu se poate așa ușor defini, nici descrie, necum a-l explica desăvârșit. În cele ce urmează încercăm să-l descriem așa cum îl vedem noi, în credința că poate dăm oare care îndrumări celor ce se interesează și țin ca în spirit creștin să i-să opună pentru binele nostru al tuturor.

* *

Bolșevismul este o boală suflătoare, o epidemie psiho-etică, cum ziceam în articolul „Bolșevismul și biserica creștină” scris în Martie 1919 și publicat în această revistă.¹⁾

Bolșevismul ca fenomen social, cu mult mai generalizat, cu mult mai îndrăzneț și mai temerar decât adventismul, este tot o reacțiune, și anume forma extremă a socialismului revoluționar. De altfel acesta este înțelesul cuvân-

tului bolșevic. El denumește un partid politic care s'a născut în Rusia în a treia fază a revoluției, partid care este și astăzi la putere acolo, având ca șefi pe Lenin Ulianov, rus și Troțki, evreu.

Ca orice epidemie, bolșevismul, la început, în oricare societate ar apărea are o formă virulentă de o extremă putere. Cu timpul însă se mai domolește, căci de fapt nu mai are ce distruge și germenul pasional este oarecum satisfăcut.

În bolșevism se cuprind elemente economice, politico-sociale, etice, psihologice, pedagogice și până la un punct chiar religioase, deși sub forma cea mai rudimentară materialistă. Substratul bolșevismului, ca teorie este materialist și ateu; ca înfăptuire practică este pornirea pasionată și nestăpânită pentru anarhie și distrugere.

Metoda de luptă și rezultatele luptei nu sunt decât imaginea reală, proiectarea în afară a sufletului bolșevicului. Nimic echilibrat, nimic ordonat, nimic din ce a fost, nici o valoare etică, economică, politico-socială în forma în care au fost produse de evoluția spiritului uman și a societății nu găsești în acel suflet. Totul este subsumat pasiunii distrugerii atât pe terenul moral cât pe cel fizic cum și iluziunii de reformă. „Bolșevismul nimicește fără nici o remușcare de conștiință pe tot celce nu se transformă, ca el, într'un element pasional și distrugător. Poporul, incult, mânat de furia pasiunilor răsunătoare, mai are și, pretențiunea de a deveni creatorul unor valori morale și al unor alcătuiți sociale. Friedrich Nietzsche însuș s'ar cutremura și s'ar scârbi văzând pe supra-omul lui, puternic și distrugător, dar inteligent și creator de noi valori, răsunător până dincolo de ferocitate, nimicitor fanatic, incapabil de a-și stăpâni pasiunile primitive, un fel de Nero plebeu”. (N. R. B. an. I Nr. 1—1919.)

Bolșevismul n'ar fi posibil, dacă n'ar exista condițiuni și împrejurări prielnice dezvoltării și

¹⁾ Noua Revistă Bisericească.

răspândirii sale. S'a observat că acolo unde împrejurările îi sunt favorabile se desvoltă, trăește și stăpânește, iar acolo unde împrejurările îi sunt defavorabile este împiedecat și înăbușit în manifestarea sa. Bolșevismul se naște și dă atacuri violente acolo unde găsește organisme sufletești slăbite. Metoda lui este metoda oricărei epidemii. „Contagiunea bolșevică presupune trei elemente: o propagandă socialistă revoluționară în strânsă legătură cu o concepție materialistă despre lume și viață, mizerie socială și slăbirea autorității statului. Pe cele două din urmă le-a adus războiul, cu osebire la popoarele învinse“. (N. R. B. I. c.).

Aceste 2 elemente se găsesc în toată lumea, de aceea bolșevismul este universal. Gradația lor este diferită, de aceea și formele cum și manifestările bolșevice sunt diferite.

Bolșevismul rusesc este cunoscut de toți sub forma și principiile Internaționalei a 3-a dela Moscova. În articolul citat s'au arătat cauzele și formele de manifestare ale acestui bolșevism. Am explicat cu acea ocaziune rolul bisericii ruse cum și rolul altor biserici occidentale în favorizarea sau combaterea bolșevismului.

Pe noi ne interesează bolșevismul, care este la noi. Apoi acțiunea de combatere și prevenire, pe care este datorare să o înceapă biserica noastră ortodoxă națională.

Există și la noi bolșevism?

Întru cât este o aparițiune mondială și întru cât și la noi sunt cei trei factori, cari-l fac posibil, avem și noi bolșevism.

Partidul socialist dela noi să găsește în ultimii ani în mare frământare lăuntrică dacă trebuie să se afilieze la internaționala a III-a bolșevică dela Moscova, cu alte cuvinte să adopte aceleași principii, aceleași metode și aceleași mijloace de surparea prin violență a actualelor alcătuirii sociale, politice și economice, și să introducă regimul comunist, sau să rămână la așa zisă internaționala a 2-a mai modestă. Dacă afilierea n'a fost încă generală, apoi propaganda, literatura, presa este complect în vederea internaționalei a III-a. Încercări de rebeliune n'au lipsit. 13 Decembrie 1918 este prima încercare. Greva generală din Octombrie anul acesta avea de scop să producă perturbare, prin perturbare mizerie generală, prin mizerie revoluție, iar ca rezultat venirea la putere a bolșevicilor noștri sub directa conducere a bolșevicilor ruși, la ordinele cărora sunt socialiștii noștri de tip revoluționar. Trebuie să menționăm că socialismul are și elemente moderate. De un curent puternic naționalist nu poate fi vorba încă la socialiștii noștri. O îndrumare către acest fel de socialism se poate constata la sindicatele muncitorești na-

ționale, zise galbene, spre deosebire de sindicatele zise roșii adică bolșevice revoluționare.

Există deci un partid politic la noi cu substract și tendințe bolșevice.

(Urmează)

Împotriva concordatului.

Colegiul preoțesc adunat în cercul electoral **Teregova**, la 18/31 Martie 1921 ridică cu toată solemnitatea și energia sa, cu care a știut lupta în vremuri cu mult mai grele în contra oricărei tentațiuni la ortodoxia noastră, **protest** în contra proiectatului concordat al scaunului papal de Roma pentru propaganda și întărirea catolicismului în patria noastră.

Motive:

Poporul român totdeauna ortodox și-a conservat prin ortodoxia sa, chiar sub jug străin și în vremuri de grea urgie, entitatea sa etnică, ducându-l la unirea tuturor Românilor.

Cercările concordatului sunt de natură a periclită ortodoxismul poporului român și în viitor a atenua prin congregațiile sale de propagandă religioasă catolică-papistă și prin libertatea înființării de școli confessionale pendente exclusiv de ierarhia catolică, la viața noastră politică-națională ținând în continuă discordie și lupte politice pe cetățenii aceleiași patrii.

Ortodoxia fiind religie de stat, nu poate vedea o minoritate confesională înfim de mică, cu aceleași grade înalte ierarhice și cu aceleași attribute de drept public.

Dar și pretențiile concordatului referitoare la învățământul confesional sunt de o așa natură, că în viitor, pe lângă toleranța prea mare proprie firii Românului prin codificarea concordatului, toate școlile confessionale de orice categorie — dovadă întrunirea autonomistă mai recentă a Șvabilor catolici din Bănat — ar servi ca tot atâtea focare de agitațiuni și provocațiuni la instigații politice.

Dar nu are și nici un rost politic concordatul, pentru că viața politică de stat în principiile ei juridice nu poate avea nici favoruri, nici detrimente în urma codificării concordatului, și nu ar atinge nici sensibilitatea sentimentelor de frăție cu frații noștri latini, cari știu, că nu cultul catolic ne-a făcut frați de un sânge, ci limba și viața de stat în care și prin care au trecut aceste popoare până în prezent.

Rugăm deci pe cei competenți a lua în considerare protestul nostru, căci purtăm răspunderea năntea tribunalului istoriei lumii pentru viitorul greu al neamului românesc unit acum sub sceptrul Marelui său Voevod Regele Ferdinand I — prin deschiderea prea largă de favorururi neavenite și nejustificate pe seama celor de altă lege.

VASILE USONECU m. p.
paroh ort. rom.

ILIE SÎRBU m. p.
capelan ort. rom.

IOSIF NEMOIAN m. p.
paroh ort. rom.

NICOLAE GOANȚĂ m. p.
paroh ort. rom.

NICOLAE VĂLEAN m. p.
paroh ort. rom.

IOANE SÎRBU m. p.
paroh ort. rom.

VASILE PAICA m. p.
paroh ort. rom.

IOAN ALEXANDRESCU m. p.
paroh ort. rom.

ILIE PEPA m. p.
paroh ort. rom.

IOAN BOGÔEVICI m. p.
paroh ort. rom.

SIMEON RĂZVAN m. p.
paroh ort. rom.

Frumsețea ritului nostru oriental.

(Sfârșit)

Aceste activități ar fi cam următoarele:

1. Studiul religiei să se propună numai de către preoți cât se poate de intensiv, după un plan analitic compus metodic și sistematic. Cătihetul să fie pătruns de chemarea-i sublimă și să aibă totdeauna în vedere mai mult nobilitatea inimii, — baza iubirii creștinești, — decât îmbogățirea intelectului. Preotul este motorul electric al vieții duhovnicești în parohie, în el se manifestează viața religioasă a parohiei și apostolatul său e chemat să zămislească și să desvoalte curățenia morală în sufletul omului. De aceea nîcînd să se îndestulească cu aceea, că elevul știe recită pe dinafară întreg materialul propus, ci să se nîzuească a influință; ca elevul să simțască la fel cu persoanele active din istorioara biblică ori morală, ce-i propune, pentru că de altmîntrelea el stă în mijlocul elevilor, predînd religia numai după un program sterp, și mediul familiar devine din zi în zi focarul indiferentizmului religios, iar elevul devine creștin bun numai în cazuri foarte rari. Misiunea asta apostolică, de sine se pricepe, o poate îndeplini numai o preoție retribuită cinstit. Altcum biserica nu poate avea adevărați apostoli, și nu e departe vremea cînd și noi noi vom fi siliți, să constatăm aceea, ce a constat, înainte de asta cu 70 de ani, caimacanul Teodorita Balș, și anume: „că cei ce sunt chemați a săvîrși dumnezeieștile taine și a moraliza locuitorii se vîd nevoiți a părăsi îndatoririle lor și a se îndeletnici cu cele mai ostenitoare lucrări, sau a se da la speculațiuni de grăditoare caracterului lor pentru a-și procura mijloacele de viațuire.“ Și astăzi vedem, că tocmai, ca și atunci preotul este redus în mijloacele sale materiale făcînd apostolat. Iar dacă calcă peste îndatoririle sale făcînd în alte domenii, se înstrăinează de menirea sa. Și poate chiar și asta e cauza, că adventizmul (pocăitii, nazarenii, baptiștii etc.) se întinde, că ideile subversive progresaază, că se înmulțesc omorurile făcute din automobile, că din ce în ce tot mai tare se îngreunează întreaga viață și întreaga societate se tulbură, și toate astea le pricinuește mai vîrtos viața modernă a țării, carea e îngenunchiat și a înăbușit cu totul glasul celor ce ar fi trebuit să binevestească evanghelia. Să sperăm dară, că acum în țara noastră, în carea religia gr. orient. e și religia statului, factorii chemați vor accelera regularea dotațiunii preoțești, și atunci, de bună seamă și preoții vor trăi numai îndatoririlor impuse de sublima misiune apostolească, și vor catechiza așa, după cum prescrie metodică religiei, și anume: vor propune astfel, ca lecțiile să nu fie numai recitări stereotipe de dogme și percepțe morale, ci o adevărată revelație pentru sufletul elevului. Catechizînd astfel cu siguranță vom ajunge, să plantăm în sufletul elevului simțul adevărat religios, ce-l va feri mai târziu de tentații dușmănoase și primejdioase religiei.

Catechizarea începută așa în școala primară, să se continue cu tineretul și în fine cu tot poporul prin predică.

În localitățile unde sunt școli medii și facultăți, acolo e bine, să fie trimiși de caticheți preoții cei mai destoinici și prezentabili, cu morăvuri și maniere ireproșabile, ca să fie la un nivel cu cei de alte confesiuni și să ne știe ori și cînd reprezintă cu demnitatea cuvenită.

Orele de catichezare: 1. să se țină punctual și regulat, iar catichetul să se prezinte — cât e numai posibil — în reverență.

2. Serviciile divine și săvîrșirea tainelor să se celebreze totdeauna cu cea mai mare sfințenie și evlavie.

3. Ven. Conzietoriu diecezan să fixeze ordinea și începutul serviciilor divine de peste an. Ordinea aceasta apoi să fie afișată la loc potrivit în biserică cum am văzut bunăoară, că se practică în vechiul regat chiar în București.

4. Numai prin o ordine și punctualitate riguroasă, — putem nădăjdui, — că vom ajunge și noi acolo, ca și creștinii noștri să cerceteze tot mai mult sfta biserică și să se lase de unele obiceiuri deja învechite și prea orientale și fără de nici un rost. Altcum bisericile vor rămîne goale, ca și până acuma, și răul, ce bîntue în loc se scada, va progresa tot mai tare, încît răticirea cea de apoi, va fi mai rea ca cea dintăiu.

5. Să se compună mai multe tîpuri de cărți de rugăciune, și anume: una pentru tinerimea școlară, alta pentru tineret și alta pentru oamenii mai bătrîni.

Aceste cărți de rugăciune să conțină pe lîngă felurile acatiste și alte rugăciuni, potrivite cu acțiunile săvîrșite de preot în decursul serviciilor divine, precum și rugăciuni pentru diferite trebuinți obvenite în viața omului. Rugăciunile să fie stilizate simplu, la înțelesul tuturor, dar totuși pătrunzătoare; iar cărțile să fie făcute din material solid și înzestrate cu iconi sfințe, executate în stil oriental, dar ireproșabile din punct de vedere estetic, iar prețul lor să fie cât se poate de minimal, ca să și le poată cumpăra și creștinul cel mai sărac. Prin ele promovăm nu numai simțul religios, ci și gustul de cetiv.

6. Ritul nostru oriental nu admite de loc folosirea organelor și altor instrumente muzicale, iar serviciile noastre divine constau în parte covârșitoare din cîntarea vocală; de aceea trebuie să ne dăm toată silința și să purtăm grija, ca cîntarea să fie simplă, însă frumoasă și executată lin și așazat, — precum prescriu și orăduelile tipicului, — de cîtră cîntăreți destoinici și cu voce bună. Zberăturile, răcniturile, emulările, cu un cuvînt toate afectările incuivate să fie, strict interzise. Totuși e de dorit, ca melodiile bisericesti să fie fixate pe note, spre a putea staveri pentru întreaga biserică o cîntare uniformă. În scopul acesta ar fi bine dacă s'ar organiza, în lunile Noembrie-Februarie, și la noi în toate centrele diecezelor, ca în Bucovina și în timpul mai recent și în vechiul regat, școale resp. cursuri pentru cantori. În școalele acestea să primească instrucția recerută numai cantori cu voce bună trimiși de comănele bisericesti. În modul acesta cu siguranță s'ar păstră și perpetua frumoasele noastre melodii vechi bisericesti, și n'ar mai fi siliți să auzim fel de fel de schimonosiri, ce le auzim mai la fiecare ocaziune.

Cam la fel ar trebui purces și cu cîntările corale. Acestea încă ar fi bine, dacă s'ar examina, și s'ar admite numai acelea, cari corespond ritului nostru oriental, pentru că — vorbind sincer, — cele mai multe din ele, cele moderne, conțin melodii prea teatrale, de caracter mai mult lulesc, decât strict bisericesc, și nu sunt de loc accesibile urechii creștinilor, și din motivul acesta nici nu le pot învăța, iar cele vechi cu incetul dispar. Să nu pierdem din vedere nici cînd înfruntăm cîntării asupra inimii și astfel și asupra evlaviei.

7. În intervale mai mari să se revideze și tipicul, și să se facă în el reducerile de lipsă, fără a știrbi de loc forma resp. esența, mai vîrtos în timpul vecernii, utreniei, liturghiei și al prohodului și parastasului. De la liturghie s'ar putea ușor contrage câte 2-3 ectenii și cererile după cheruvic și irmos. Prin astfel de contrageri s'ar putea cruța mult timp, ce s'ar putea folosi

pentru predică. Astfel durata s. liturghii nu s'ar lungi de loc, — iar sufletul creștinului, — avântat deja prin rugăciunile cetite din cărțile de rugăciuni și prin cântarea frumos și bine predată, — s'ar edifică și mai mult, pentru că cuvântul lui Dumnezeu, redat prin cântare iar mai ales prin rostire, pătrunde mai degrabă în sufletul creștinului, și consultându-i partea cea mai nobilă, — inima, se avântă, capătă aripi și plutește în sferă apropiindu-se astfel tot mai mult de Creatorul lui, de Tatăl ceresc. De sine înțeles, că reducerile acestea va avea să le stabilească o comisie, compusă din oameni competenți; iar stabilite odată au să fie obligatoare pentru toți și în tot locul. În modul acesta am ajunge și noi la uniformitate și astfel am stărpi obiceiul, că „în tot satul — zănatul“. E doară timpul suprem, ca să se facă ceva, pentru că vedem, că celelalte confesii caută — în cadrul strict al prescrierilor tipicate, — să se conformeze exigențelor și curentelor reclamate de spiritul timpului. Decumva însă factorii, chemați să facă astfel de schimbări resp. reduceri, s'ar teme, că mai târziu s'ar reclama și alte schimbări neadmisibile, prin cari s'ar face abateri rituale, ori că prin atari reforme s'ar putea periclita esența credinții, atunci cel puțin să se ordoneze, ca preotul celebrant împreună cu cantorul conducător încă înainte de începerea cutărui serviciu divin să stăvirească tipicul resp. ordinea, în carea au să urmeze rugăciunile și cântările prescrise, ca astfel să se evite întreruperi ori alte scene conturbatoare în decursul serviciului divin. Cel puțin asta s'ar putea ușor executa, fără de a se știrbi autoritatea cutărui factor.

Dacă Ven. preoțime, pătrunsă de sublimitatea chemării sale, va lucra cu zor, — cu vreme și fără vreme — fără ca să sufere autoritatea ei — ca turma ei cuvântătoare să fie pătrunsă de adevăratul simț religios și creștinesc, — văzându-i faptele, — atunci de bună seamă și ea, — turma — va cerceta tot mai mult sta biserică și va emula în săvârșirea faptelor bune. Urmasa nu poate fi alta decât aceea, că vaza și autoritatea preoțimei va crește tot mai tare, prin ce apoi de bună seamă i-se va îmbunătăți vădit și starea ei materială. Și cred că asta e dorința tuturor oamenilor de bine..

Spre întărirea observărilor mele făcute la obiceiurile noastre, reproduc aici o notă fugară, apărută în „Dacia“ din 8 Iulie 1920, intitulată „Educația religioasă“ în carea se zice: „Ați făcut vreodată comparație între înfățișările din timpul serviciilor divine ale altor biserici și ale unei biserici ortodoxe. Sunt două aspecte cu totul deosebite. La ceilalți o cuviință desăvârșită în știuta publicului. Fiecare să așezează cu fereală în bancă sau pe scăunelul său, își ia cârticica de rugăciune, urmărește cu evlavie cuvintele sfinte ale ecteniilor, se cufundă în cetirea și meditarea senzului religios al momentelor slujbei. O liniște, o atenție, o ordine misterioasă stăpânește asupra mulțimii. Sufletul vorbește cu Dumnezeu și fiecare e singur, ca și cum nimic n'ar exista înprejurul lui“.

„La noi, o continuă și enervantă mișcare și nerăbdare. O deplasare fără astâmpăr zădărnicește orice reculegere. Copiii se sbenguiesc și-și fac tife prin ungherele umbrite. Credincioșii țin să-și afirme unii față de alții prezența. Sgomotul vorbelor și freamătul își interzice, să asculte și să audă textele sfinte, chiar dacă ai ține cu deadinșul la aceasta. Spiritele sustrase din angrenajul slujbei caută o distracție în asistență. Sunt momente de unanimă atenție reciprocă între lume, de uitare a locului, unște te afli. Sunt momente, când slujba ia aspectul unei ședințe parlamentare democratice. Sunt momente, când ai impresia, că asști la improvizatia unui superficial sport religios“.

„Aspectele acestea atât de deosebite sunt expresiile spontane ale conținutului sufletesc. Este o disordine lăuntrică, dincolo, care statornicește cuviința din afară. Este o disordine lăuntrică dincoaci, care se exteriorează în priveliștea de vălmășag din afară. E o chestiune de educație religioasă. Cultura creiază deprinderile. Cultura religioasă și deprinderi religioase, și tot astfel cultură politică socială și deprinderi politice sociale. E un fond, care determină forma corespunzătoare și în viață, ca și în artă. Ar fi naiv, să pretindem o formă ordonată unui fond fără ordine“.

„Dar aceasta, e chestiune, carea în ultima analiză se reduce aproape cu totul la felul, cum educătorii speciali își îndeplinesc sarcina“.

Vorbele acestea pot servi ca un memento destul de serios tuturor, celor chemați. E timpul suprem să ne apucăm toți serios de lucru, ca să nu ne facem părtași de totala decădere morală a poporului nostru. Am scris toate cât se poate de amănunțit, pătruns numai de unicul dor, ca să văd înfăptuită și în biserică noastră o ordine exemplară și o evlavie adevărată. Și când le-am înfăptuit, atunci sigur vom ajunge, să gustăm și să apreciem frumuseța ritului nostru oriental. Și dacă mi-a succes, ca să contribui și eu cu ceva la aceasta, — fie chiar și numai cât un grăunte de muștar, — atunci încă mă simțesc mângăiat, — că n'am strigat în pustie.

Oravița-montană, în ziua Ajunului Nașterii Domnului în anul 1920.

George Dragoescu,
învățat. direct.

Ș T I R I

Personal. Prea Sfinția Sa Domnul episcop diecezan Dr. Iosif Traian Badescu, după o petrecere de zece zile în Capitala țării din prilejul investiturii Prea Sfinției Sale, s'a reîntors la reședința sa Sâmbătă în 20 Martie v. a. c. După o petrecere de câteva zile la reședința sa, Prea Sfințitul a plecat în afaceri oficiale din nou la București, Joi dimineața în 25 Martie v. a. c., de unde va pleca la Sibiu ca să participe la ședințele conzistorului mitropolitan, convocat pe 29 și 30 Martie v. a. c. Pentru participarea la aceleași ședințe a plecat la Sibiu în 26 Martie v. a. c. cu trenul de dimineață, și I. P. C. Sa Domnul arhimandrit și vicar episcopesc Filaret Musta.

Predici în catedrală. Prea Sfinția Sa părintele episcop Iosif, a predicat în catedrală în Dumineca întâia și a treia din s. post, îndemnând pe credincioșii săi la viață cucernică și pocăință.

Hirotonire și investitură. Duminecă, în 21 Martie v. 1921, s'a săvârșit hirotonirea în arhieru a P. C. Sale arhimandritului V. Puiu, noul ales episcop de Argeș, iar în 25 Martie, ziua Bunevestiri 1921, i-s'a făcut în sala tronului investitura solemnă dimpreună cu investitura Prea Sfinției Sale a episcopului de Râmnic și Noul Severin, Dr. Vartolomeu Stănescu.

Pentru ajutorarea văduvelor de preoți. Credinciosul nostru *Petru Ion* din Călnic a donat 20 Lei pe seama fondului preotesc pentru ajutorarea văduvelor și a orfanelor remași după preoții reșoși din dieceza noastră. Bunul Dumnezeu să răsplătească evlaviosului credincios darul său mic, dar scump și mult grăitor... Un alt credincios îl completează acest dar, la 50 Lei.

Episcopia Clujului. Pe biroul Senatului a fost depus proiectul de lege pentru înființarea episcopiei ortodoxe din Cluj. Noua eparhie va purta numele de „Eparhia Vadului și a Feleacului”, în legătură cu vechea episcopie a Vadului întemeiată de Ștefan cel Mare. Mitropolitul primat luând cuvântul la proiect a făcut un istoric al episcopiei de Vad, în care au păstorit doisprezece arhierii până la desființarea ei de către puterea de Stat ungurească. Au mai arătat importanța noii episcopii mitropolitul Ardealului și ministrul de culte. Prezentarea proiectului pentru înființarea episcopiei din Cluj a făcut o foarte bună impresie în toate cercurile ardelenesti.

Impotriva concordatului a protestat și colegiul preotesc din tractul protopresbiteral, al Caransebeșului, întrunit în 18/31 Martie a. c. în Caransebeș, pentru alegerea unui deputat preotesc la sinodul eparhial. Protestul apare în numărul viitor al ziarului nostru.

Cronica culturală și literară.

Pentru toți cei ce au dragoste și interes pentru chestiunile noastre bisericești, dar mai ales pentru viitoarea noastră organizație unitară bisericească, vor putea consulta cu mult folos, studiul bisericesc al părintelui protoiereu *Dr. George Ciuhandu*, un temeinic și profund cunoscător al tuturor organizațiilor noastre bisericești din trecut și prezent, — apărut la Arad sub numele „*Reorganizarea Mitropoliei Transilvane*”. Autorul, după o introducere (1—2) în care arată necesitatea întregirii Statutului organic în 12 alte articole ne prezintă, cu competența bărbatului care în urma importantului oficiu, ce-l ocupă în aparatul nostru administrativ bisericesc, știe de ce avem trebuință, un proiect de reorganizare radicală a vieții noastre bisericești prin refacearea Statutului organic — încă înainte de reorganizarea unitară bisericească, ca Stat. org. în aceasta nouă a-sa formă să formeze baza discuțiilor de unificare —, în sens spiritual bisericesc și în direcția filantropiei creștine cu *reînvierea sistemului mitropolitan*, în cadrele reorganizării pe bazele Statutului nostru organic „*chiar și acolo unde el s'a stins până aci*”. Deosebit de interesantă este tabela care se adnează la sfârșitul broșurii, din care se vede cum autorul contemplează reorganizarea mitropoliei noastre: Ea este o minuțioasă „*recapitulare comparativă a vechei organizații bisericești — cum e fixată ea în Pravila târgovișteană și se păstrează în biserica ort. din Bucovina — în raport cu noua organizație, progresistă, a mitropoliei noastre*”. Principiile juste de reorganizare depuse în această broșură, *trebuie* studiate de constituanța bisericească, care are chemarea să ne dea proiectul de lege pentru unificarea tuturor bisericilor românești. Cartea se vinde pentru prețul de 7 Lei în folosul bisericii din Mărășești, și o recomandăm cetitorilor noștri cu toată căldura. *vl.*

În editura Pavel Suru vor apărea în curând „*Mărgăritarele Bănățului*”, o mare colecție de poezii populare bănățene, adunată de Lucian Costin. E o mare colecție de folklor bănățean, care va interesa întreg Bănățul.

„Pentru folosul practic și cultura satelor noastre, editura „*Cărții Românești*” din București tipărește trei volume: 1. Cultura pomilor roditori, 2. Cultura legumelor și 3. Cultura viei, de Vasile S. Moga, apoi patru bucăți de teatru sătesc: „*Mireasa*”, „*Mama vacilor*”, „*Ce poate lenevia*” de T. Speranția și „*Două surde*” de Florian Cristescu. Aceeași editură retipărește și epopea vitejiei românești tofdeuna folositoare și frumoasă carte a lui G. Coșbuc: „*Războiul nostru pentru neafăr-nare*”, și o intuitivă descriere a pământului pentru lumea copiilor: „*Terra*” de Rodica.

LICITAȚIE.

Comuna bisericească **Prigor** dă în arendă casa sa proprie — situată în centrul comunei, lângă drumul de țară, pe locul cel mai potrivit scopului comercial — constătătoare din 4 camere de locuit, 1 cameră pentru bucătărie, 1 cameră spațioasă, provăzută cu mobilierul necesar unei prăvălii, 1 magazie mare, coridor spațios, curte largă, — pe lângă carea se scurge frumosul râu Prigorel, — în carea se află zidurile particulare economice și în fine grădina de legumi.

Reflectanții sunt invitați a-și însinua ofertele necesare oficiului parohial din această comună cel mult până la 28 Aprilie a. c. 1921 ora 12 amezai, când apoi se va efectui și licitația.

Condițiunile detaliate se vor stipula în contractul de esarendare în ziua licitației.

Prigor (jud. Caraș-Severin, plasa Bozovicu) la 28 Martie 1921.

Iosif Câmpianu

preot gr. ort. rom.

Iosif Toader, învăț. dir.

președ. com. par.

CONCURSE.

Pentru ocuparea postului de *diacon* în orașul **Logoj** să publică concurs cu termen de 30 de zile calculat dela prima publicare în „*Foia Diecezană*”, cu următoarele emolumente:

1. Sesiunea diaconală circa 22 jugera.
2. Venitul stolar uzitat.
3. 3600 Lei anual pentru propunerea religiei la școala de băieți și fete din loc și anume pentru 10 ore săptămânal; onorariul acesta se solvește din cassa cultului deocamdată, până când statul va da această sumă, când apoi obligământul comunei bisericești încetează.
4. 400 Lei onorar din cassa bisericii, pentru purtarea agendelor notariale ale Comitetului și Sinodului parohial.
5. Onorar de 300 Lei pentru 15 cuvântări bisericești; de fiecare cuvântare câte 20 de Lei.

Recursele se înaintează cu documentele prescise oficiului protopresbiteral ortodox român al Logojului.

Recurenții se obligă a se prezenta în vră-o Duminică sau sârbătoare, pentru a-și arăta desteritatea în cântarea și oratoria bisericească.

Dat din ședința comitetului parohial, ținută la 27
Ianuarie 1921. 3-3

Dr. George Popoviciu

prezident.

George Onae

notar.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Nr. 802 B ex 1921.

Acest concurs se publică cu observarea, că poziția a treia din dotațiune se acoardă alegândului, diacon numai dacă dânsul va fi concretizat cu catehizația și respective cât timp va prevedea catehizația; iar poziția a patra îi este asigurată numai pe timpul cât va fi concretizat cu agendele scripturistice, rămânându-i comitetului mână liberă în chestiunea persoanei, care să provadă agelele scripturistice. Se mai observă, că concurenții la postul acesta de diacon vor trebui să aibă cvalificație pentru parohii de clasa I.

Caransebeș din ședința conzistorială ținută la 4
Martie 1921.

Episcopul diecezan :

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Pe baza decisului Venerabilului Conzistoriu diecezan dtdo 2 Septembrie Nr. 2189 B 1919 se escrie concurs pentru parohia a doua de clasa III din **Iezeriș**, protopresbiteratul Bocșa-montană, devenită vacantă prin moartea preotului Ioan Stoica, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele :

1. Una sesiune și jumătate, #8 jugere, pentru cari alesul preot va plăti dările.

2. Birul și stola uzitată.

3. Alesul preot are a se îngriji singur de locuință.

Doritorii de a ocupa această parohie să-și trimită rugarea instruită cu documentele necesare la adresa Prea Onoratului Domn protopresbiter Mihail Gașpar în Bocșa-montană.

Recurenții au a se prezenta în vr'o Duminecă sau sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie cu prealabila învoire a Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral, dar nici decum în ziua alegerii.

Iezeriș din ședința comitetului parohial ținută la
27 Februarie 1921. 3-3

Ioachim Jurca

președ. com. par.

Iosif Rus

notariu dom. par.

În conțelegere cu mine :

Bocșa-montană 8/21 Februarie 1921.

Mihail Gașpar m. p.

protopresbiter.

Pe baza ordinațiunei Ven. Conzistoriu diecezan dtdo 12 Novembre 1920 Nr. 3143 B ex 1920, se publică concurs la postul de *capelan* — cu drept de succesiune — pe lângă parohul Ioan Grozavescu în parohia de clasa III-a din **Cornereva**, protopresbiteratul Mehădiei, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele :

1. $\frac{1}{3}$ parte din sesiunea parohială constătătoare din 34 jugere.

2. $\frac{1}{3}$ parte din salarul anual de 400 Lei.

3. $\frac{1}{3}$ parte din alte venite accidentale.

În lipsa de casă parohială alesul va avea a se griji singur de locuință.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și înainta petițiunile de concurs comitetului parohial prin Oficiul protopresbiteral din Mehădia, și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare cu prealabila învoire a protopresbiterului tractual în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie.

Dat din ședința comitetului parohial ținută la 6/19
Ianuarie 1921. 3-3

Gheorghe Belcota m. p. **Gheorghe Armaș** m. p.

notar.

președinte.

În conțelegere cu mine: *Ioan Pepa*, protopresbiter.

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Conzistoriu diecezan din 12 Novevembre 1920 Nr. 3254 B. se escrie concurs pentru ocuparea postului de *preot* în parohia de clasa II-a din **Logojel**, protopresbiteratul Logojului, devenită vacantă prin reposarea preotului Constantin Chevereșan, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele sunt :

1. Una sesiune parohială constătătoare din 32 jugere pământ arător.

2. Una grădină intravilană de 1200 □ m.

3. Stola uzitată.

4. Pentru locuință are a se îngriji alesul preot, afară de aceea a-și plăti darea după pământul ce-l folosește.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită rugărilor instruite conform normelor din vigoare Prea On. Oficiu protopresbiteral din Logoj.

Totodată sunt poftiți a-se prezenta în sf. biserică spre a-și dovedi desteritatea în cântarea și oratoria bisericască cu prealabila încunoștințare a protopresbiterului tractual, nu însă în ziua alegerii.

Logojel la 6/24 Februarie 1921. 3-3

Mareș Humița m. p.

președ. adhoc.

Dimitrie Iacob m. p.

notariu adhoc.

În conțelegere cu mine: *Dr. George Popoviciu*,
protopresbiter.

Nr. 316 B. ex 1921.

Acest concurs se publică cu adausul, că în senzul §-lui 29 din Regulamentul pentru parohii și a decisului conzistorial dtdo 3 Martie și 12 Aprilie 1914 Nr. 3053, ridicat la valoare de concluz sinodal cu concluzul Nr. 33 ex 1914, credincioșii sunt îndatorați a presta și

birul parohial, care constituie o parte legală a dotației unei preoțești.

Caransebeș din ședința conzistorială, ținută la 4 Martie 1921.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Pe baza ordinațiunii Ven. Conzistoriu diecezan de dtdo 8 Ianuarie a. c. B. Nr. 57 B. se publică concurs cu termen de 30 de zile, socotit dela prima publicare în „Foaia Diecezană”, pentru ocuparea postului de paroh în orașul **Logoj**, pe lângă următoarele emolumente:

1. Sesiunea parohială, constătătoare din 42 jugere.
2. Stola și birul parohial, uzitat.
3. Onorariu de 300 Lei din casa bisericeii pentru 15 cuvântări, pentru fiecare cuvântare câte 20 Lei.

Recursele provăzute cu documentele prescise sunt a se înainta oficiului protopresbiterial ortodox român al Logojului.

Recurenții sunt poștiți a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare spre a-și arata desteritatea în oratorie și în serviciul bisericesc.

Dat din ședința comitetului parohial ținută la 27 Ianuarie 1921.

Dr. George Popoviciu

prezident.

George Onale

notar.

În conțelegere cu oficiul protopresbiterial.

Nr. 803 B ex 1920.

Acest concurs scris pentru ocuparea parohiei devenită vacantă prin renunțarea preotului Dr. Dimifrie Nistor se publică cu observarea, că parohia este de clasa I.

Caransebeș, din ședința conzistorială ținută la 4 Martie 1921.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Pentru întregirea postului de capelan la parohia de clasa III-a cu drept de succesiune pe lângă parohul Gheorghe Popa din **Greovați**, protopresbiteratul Oraviței, devenit vacant prin abdicere, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” conform ordinului conzistorial de dtdo 30 Decembre 1920 Nr. 3984 B ex. 1920.

Emolumente:

1. 10 jugere pământ și anume: 3. jug. arătură „Gaj”, 3 jug. arătură „Drumul Moldovei” respective „Războiu” dinspre sesiunea preotului Iuliu Lorințiu, 3 jug. „Dealul” de sub morminti dinspre luncă, 1 jug. livadă „Panădămoane” dinspre sesiunea preotului Iuliu Lorințiu.

2. $\frac{1}{3}$ parte din stola uzitată.

3. $\frac{1}{3}$ parte din birul parohial.

În lipsa de casă parohiată alesul va avea ase îngrijii singur de locuință, afară de aceea a-și plăti și darea după pământul cel folosește.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită rugărea instruată conform normelor în vigoare Prea On oficiu protopresbiterial în Oravița-montană.

Sunt poștiți a se prezenta în s. biserică spre a-și dovedi desteritatea în cântarea și oratoria bisericească cu prealabila incuviințare a Oficiului protopresbiterial, nu nsă în ziua alegerii.

Greovați, din ședința comitetului parohial ținută la 22 Ianuarie (4 Februarie) 1921.

2-3

Sofronie Gacică m. p.

președinte.

Const. Rusovean m. p.

notariu.

În conțelegere cu mine: *Cornel Ștefan* adm. protopresb.

Noua Casă de păstrare s. p. a.
din Caransebeș.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai Noului Case de păstrare s. p. a. din loc sunt invitați la a

XXXI. adunare generală ordinară,

ce se va ținea la 24 Aprilie oră 11 a. m. în localul propriu.

ORDINEA ZILEI:

1. Alegerea a doi acționari spre autentificarea protocolului.
2. Darea de seamă a Direcțiunii și comitetului de supraveghiere despre anul de gestiune, pertractarea bilanțului și distribuirea venitului net.
3. Darea absolutoriului.
4. Schimbarea unor § din statute.
5. Urcarea capitalului.
6. Alegerea membrilor din direcțiune și comitetul de supraveghiere.
7. Eventuale propuneri.

Caransebeș, 8 April 1921.

Direcțiunea.

Observare: § 10 al statutelor sună: Ca să-și poată membrii valida dreptul de vot, acțiunea trebuie să fie cel puțin cu trei zile înainte de adunarea generală, adică până la 21 Aprilie a. e., depusă la casa institutului.

ANUNȚ.

„Mehadia” cassă de păstrare societate pe acții în Mehădia, solvește după depuneri spre fructificare cu 1 Ianuarie 1921 5% netto, face tot felul de operațiuni de bancă și comerciale sub condițiuni avantajoase.

Direcțiunea.

Prima Casă de păstrare din Caransebeș.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai „Primei Casse de păstrare din Caransebeș“ sunt invitați la

XLIV. Adunare generală ordinară

care se va ținea în Caransebeș la 23 Aprilie 1921 st. n. la 4 ore d. a. în localitățile Institutului.

ACTIVA — AKTIVA

CONTUL BILANT

		Lei	B
Casa în număr — Kassavorrat	294769'36		
40% bonul de schimb — 40-prozentige Staatsbons	1002641.—	1297410	36
Capitale elocate la institute — Bei Instituten plazierte Kapitalien		168091	80
Portofoliul cambial — Wechsel-Portefeuille		723202	65
Imprumuturi hipotecare cu anuități — Amort. Hypotekar-Darlehen		77242	28
Imprumuturi hipotecare — Hypotekar-Darlehen	4612'50		
Dătoria orașului Caransebeș — Schwebendes Darlehen der Stadt Caransebes	325000.—	329612	50
Imprumut pe amanete — Pfandvorschüsse		1469	—
Efecte — Wertpapiere		1041895	46
Cauțiuni — Kautionen		1071000	—
Inventar, aranjament, butoaie — Inventar, Einrichtung, Gebinde, Bottiche		203526	11
Marfă în deposit — Waren-Vorrat		1620498	45
Debitori în Co. Crt. cu acoperire ipotecară și cu efecte — Konto-Korrent Debitoren hypot. und mit Wertpapieren gedeckt		6476356	08
Cuponi — Kupons		371	29
Mobilier — Inventar		—	50
Edificiul institutului — Instituts-Gebäude		118000	—
Realități — Immobilien		16988	34
Posiții transitoare — Transitorische Posten		21971	55
		13167636	37

SPESE — LASTEN

CONTUL PROFIT ȘI PERDERI

		Lei	B
Interese de depuneri — Einlagzinsen		175963	93
Inter. după împrum. ipot. cedate și div. interese — Cedierte Hyp.-Darl.-Zinsen u. sonst. Zinsen		237100	33
Salare și bani de cuartir — Beamtengedalte und Quartiergeld		70520	—
Darea și competențe — Geschäftssteuer und Gebühren		153541	13
Spese de birou — Geschäftsspesen		55430	49
Donațiuni — Spenden		2715	—
Spesele realităților — Immobilien Spesen		5526	47
Amortizarea pretensiunilor dubioase — Abschreibung Dubioser Forderungen		5231	12
Profit net — Reingewinn		150638	25
		856666	72

Caransebeș,

DIRECȚIUNEA

Carol Schwab m. p.
director general — leit. Direktor.

Eduard Bastius m. p.

Dr. Cornel Cornean m. p.

Constantin Burdia m. p.

L'am revidat și aflat esact:

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE

Leopold Radó m. p.
președinte — Präses.

Dr. Valeriu Meda m. p.

Robert

ORDINEA ZILEI:

1. Alegerea unor acționari pentru autentificarea protocolului.
2. Raportul Direcțiunii și Comitetului de supraveghiere despre anul de gestiune expirat. Pertractarea bilanțului.
3. Darea absolutului. Propunerea Direcțiunii și Comitetului de supraveghiere referitor la distribuirea profitului net.
4. Propunerea Direcțiunii referitoare la urcarea capitalului societar, și în legătura cu aceasta modificarea statutelor.
5. Alegerea membrilor în Direcțiune în urma locurilor devenite vacante și sortate, precum și alegerea membrilor din Comitetul de supraveghiere.
6. Propuneri insinuate în sensul statutelor.

Caransebeș, 9 Aprilie 1923.

DIRECȚIUNEA.

NB. §. 12. din statut. Fiecare acție îndreptățește în adunarea generală la un vot. La executarea votizării e de lipsă ca acția cu cuponul să fie cel puțin cu 3 zile înainte de Adunarea generală depusă și cel puțin cu 30 de zile înainte de depunere în cartea acțiilor transcrisă pe numele deponentului.

BILANZ-KONTO

PASIVA PASSIVA

	Lei	B
Capital societar: 10,000 buc. acții à Lei 100 ⁰⁰ total vărsat . . . Aktienkapital: 10,000 Stück vollbezahlte à Lei 100 ⁰⁰ -- N. W. Aktien	1000000	—
Fond de rezervă* -- Reservefond*	317120	—
Fond pentru diferență de curs -- Kursdifferenzen Fond	250000	—
Fond de pensie -- Pensionsfond	25021	28
Visteria statului Rom. -- Königl. rom. Staat	90000	—
Pentru zidirea spitalului și sanatoriului în Caransebeș -- Für in Caransebes zu erbauendes Spital und Sanatorium	1800	—
Depuneri spre fructificare -- Einlagen	6060520	58
Împrumuturi ipot. cedate -- Cedierte Hypotekar-Darlehen	216930	85
Cauțiuni -- Kautioren	1071000	—
Împrumut ipot. pe casa institutului -- Instituts Gebäude lastendes Hyp.-Darlehen	63780	89
Creditori -- Kreditoren	3733021	42
Dividende neridicate -- Unbehobene Dividende	7544	—
Darea după interesele de depunere -- Einlagzinsensteuer	11115	82
Poziții transitoare -- Transitorische Posten	169143	28
Profit net -- Reingewinn	150638	25
	13167636	37

*La caz de acceptare a propunerii Direcționale, fondul de rezervă ar crește la Lei 335,000⁰⁰ --

*Nach Annahme des Directionsantrages wird der Reservefond Lei 335.000⁰⁰ betragen.

GEWINN- UND VERLUST-KONTO

VENITE ERTRÄGNISSE

	Lei	B
Venit transpus din 1919 -- Gewinnvortrag vom Jahre 1919	9735	84
Interese, provizii și diverse venituri -- Zinsen, Provisionen und Diverse Erträge	826963	10
Interese dela Efecte -- Wertpapiere-Zinsen	8529	—
Chirii și venituri dela realități -- Hausmiete und Erträge nach Immobilien	11199	26
Incurs din pretensiuni amortizate -- Eingeflossene abgeschriebene Forderungen	239	52
	856666	72

31 Decembrie 1920.

Norbert Fischer m. p.
director executiv -- Geschäftsführender Direktor

DIE DIREKTION:

Octavian Bordan m. p. Carol Emmer m. p. Dr. Benő Hegyesi m. p. Ignatie Rezacs m. p.

Geprüft und richtig befunden:

DER AUFSICHTSRAT:

Halle m. p. Cornel Sciocon m. p. Alexandru Reichl m. p.

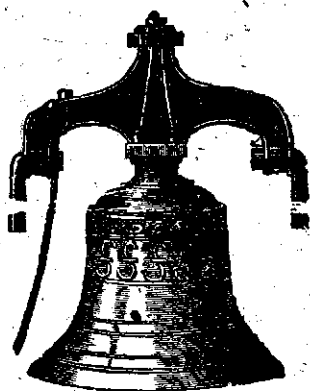
**„Sebeșana“ Cassă de păstrare pe acțiuni
în Caransebeș.**

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștința acționarilor noștri, cari posed acții din emisiunea ultimă a institutului nostru (a VI-a), că dividenda pentru anul 1920, câte 7 (șapte) lei de fiecare acție (7%), se poate ridica la cassa institutului (Piața General Drăgălina) sau la Banca „Albina“, Sibiu, prezentându-se adevărîța interimală, în care se va induce plățirea, ce se face. Acțiile originale, care sunt chiar sub tipar, se vor extrada cât de curând. Cuponul pro 1920 se va detașa la cei ce au ridicat această dividendă pro 1920. Iar acei acționari, cari mai sunt în oarecare restanță cu rate din emisiunea VI-a, se provoacă în sensul §-lui 7 al statutelor, a le achita în termin de două săptămâni, sub urmarea pierderii sumelor solvite în contul acestor acții.

Caransebeș, 9 Aprilie 1921.

Dirécțiunea.

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,
turnătorie de clopote
și fabrică de scaune de fer pentru clopote
TIMIȘOARA-FABRIC.

2-52

Calculări de preț să trimit grătuit.